

WICIE

miesięcznik
samorządowy

POCIĄGIEM DO TYCHÓW PONOWNIE OD 15 CZERWCA?

s. 2

W numerze:

Stary kościół w Gostyni
przeszedł remont

s. 5

Ruszyli z pomocą
dla Głuchołaz

s. 3

Przetłumaczono księgę
z XVII wieku poświęconą
Gostyni

s. 19-20

Urząd Gminy Wyrzy, ul. Główna 133, 43-175 Wyrzy Tel. (32) 325 68 00

Ważne telefony

Pogotowie ratunkowe

112 lub 999
ul. Wyzwolenia 5, 43-190 Mikołów

Straż pożarna

112 lub 998
ul. Prusa 7, 43-190 Mikołów

Policja

112 lub 997
ul. Józefa Rymera 1, 43-190 Mikołów
Dzielnicy – sierżant Mariusz Wawoczny - tel.: 723 656 529 oraz 47 8558 363,
e-mail: dzielnicy.mikolow.8@mikolow.ka.
policja.gov.pl

Pogotowie gazowe

992
ul. Barbary 25, 43-100 Tychy

Pogotowie energetyczne

991

Pogotowie wodociągowe

994
ul. Prusa 7, 43-190 Mikołów

Pogotowie kanalizacyjne

797 505 771

Urząd Gminy

(32) 325 68 00,
ul. Główna 133, 43-175 Wyrzy

Dom Kultury

(32) 218 70 00
ul. Pszczyńska 366, 43-176 Gostyń

Biblioteka Gostyń

505 439 257
ul. Pszczyńska 372, 43-176 Gostyń

Biblioteka Wyrzy

505 439 272,
ul. Główna 58, 43-175 Wyrzy

Szkoła Podstawowa w Wyrach

(32) 323 01 52
ul. Puszkina 10, 43-175 Wyrzy

Szkoła Podstawowa w Gostyni

(32) 218 76 00
ul. Rybnicka 141, 43-176 Gostyń

Przedszkole w Wyrach

(32) 778 24 40
ul. Puszkina 10a, 43-175 Wyrzy

Kominiarz – Bartosz Bojdoł

733 745 859

Zakład Usług Kominiarskich Widera

601 905 256

Przedszkole w Gostyni

(32) 218 76 55
ul. Pszczyńska 366a, 43-176 Gostyń

Gminny Ośrodek

Pomocy Społecznej

(32) 323 02 38,
ul. Główna 107, 43-175 Wyrzy

Zakład Gospodarki Komunalnej

(32) 218 72 42
ul. Wagonowa 35, 43-175 Wyrzy

NZO Wyrmed

(32) 218 72 00
ul. Tysiąclecia 5, 43-175 Wyrzy

FamilaMed Sp. z o.o.

(32) 708 07 44
ul. Rybnicka 2, 43-176 Gostyń

OSP Gostyń

601 542 606
ul. Pszczyńska 296, 43-176 Gostyń

OSP Wyrzy

(32) 218 71 94
ul. Pszczyńska 76, 43-175 Wyrzy

Urząd Pocztowy

(32) 218 71 66,
ul. Główna 58, 43-175 Wyrzy

Apteka Gostyń

(32) 218 76 22
ul. Pszczyńska 368, 43-176 Gostyń

Apteka Wyrzy

(32) 218 72 46
ul. Tysiąclecia 3, 43-175 Wyrzy

Powiatowy Urząd Pracy

(32) 224 10 92
ul. Chopina 8, 43-170 Łaziska Górne

Gabinet nocnej i świątecznej

opieki medycznej:

dla pacjentów poniżej 18. roku życia:

Budynek poradni D
(32) 325 76 00

ul. Okrzei 31,
43-190 Mikołów

dla pacjentów powyżej 18. roku życia:

Szpital św. Józefa Sp. z o.o.
(32) 322 40 63

ul. Okrzei 27,
43-190 Mikołów

Nasi milusińscy

W terminie od 29 sierpnia do 8 października na świat przyszło czworo małych mieszkańców naszej gminy:

Alan, Laura, Kaja oraz Dorota.

Odeszli do wieczności

W terminie od 8 września do 8 października zmarło sześćcioro mieszkańców naszej gminy:

9 września **Krystyna Jaskuła** z Wyr, 11 września **Henryka Świerkot** z Gostyni, 14 września **Anna Swadźba** z Gostyni, 19 września **Otylia Warzecha** z Gostyni, 2 października **Rudolf Szaforz** z Gostyni oraz 6 października **Roman Chrapiec** z Wyr.

Pociągi wrócą 15 czerwca?

Na tę wiadomość czekało wielu mieszkańców Gminy Wyrzy. Departament Transportu Publicznego Urzędu Marszałkowskiego, w odpowiedzi na apel Rady Gminy Wyrzy (do lektury apelu odsyłamy do wrześniowego wydania naszego miesięcznika), poinformował, że pasażerskie połączenia kolejowe na linii 169 na trasie Tychy – Orzesze Jaśkowice zostaną reaktywowane.

Uruchomienie połączeń zaplanowano w ramach aktualizacji rozkładu jazdy od czerwca 2025 roku. „Niniejszy termin wynika z harmonogramu dostaw nowego taboru kolejowego kupowanego przez Województwo Śląskie i spółkę Koleje Śląskie. Z uwagi na trwającą modernizację Katowickiego Węzła Kolejowego i wprowadzone ograniczenia przepustowości odcinka Tychy – Katowice oraz wyczerpaną przepustowość jednotorowego odcinka Orzesze Jaśkowice – Leszczyń, na linii nr 169 zostaną uruchomione pociągi relacji Tychy – Orzesze Jaśkowice i z powrotem. W Tychach zostaną stworzone skomunikowania do/z Katowic, a w Orzeszu Jaśkowicach do/z Rybnika” – czytamy w piśmie Urzędu Marszałkowskiego.

W kwestii planowanego powrotu pociągów na linię Orzesze Jaśkowice – Tychy, 8 października głos zabrał Krzysztof Klimosz prezes Kolei Śląskich. W audycji „Rozmowa Dnia” Polskiego Radia Katowice potwierdził, że takie połączenie jest planowane, nie padła jednak żadna konkretna deklaracja, ani termin, kiedy miałyby to nastąpić: *My jako Koleje Śląskie planujemy w tej chwili kilka nowych tras, między innymi ta trasa jest na etapie analiz. Szukamy przepustowości po torach, ponieważ PKP PLK w tej chwili, poza Katowicami, bardzo gęsto prowadzi swoje remonty (...) ale jest to połączenie, które analizujemy. (...) Mam nadzieję, że w przyszłym roku będziemy mogli powiedzieć pasażerom, od kiedy jesteśmy w stanie uruchomić takie połączenie.*

Przypominamy, że starania władz gminy o powrót połączeń kolejowych do Wyr trwały kilka lat, a w ostatnich miesiącach stały się szczególnie intensywne. O przywrócenie pociągów zabiegał między innymi Marek Gołosz, przewodniczący Rady Gminy Wyrzy, który zorganizował jakiś czas temu akcję zbierania podpisów pod petycją o reaktywacji przewozów na linii 169. W tej samej sprawie powstała również uchwała z apelem do Marszałka Województwa Śląskiego, którą Rada Gminy Wyrzy, a także Rady Miejskie Łazisk Górnych, Orzesza oraz Tychów przyjęły jednogłośnie. Również mieszkańcy nie pozostali w tym temacie bezczynni. Stworzyli internetową petycję do władz województwa, starali się również zainteresować problemem lokalne i regionalne stacje radiowe oraz telewizyjne.

Podsumowując, nie ma pewności, czy 15 czerwca przy wyrskim peronie pociąg faktycznie się zatrzyma, by zawieźć pasażerów do Tychów. Nie wiadomo również, czy połączenia wrócą na stałe, ani czy pociągiem dojedziemy kiedyś z Wyr nie tylko do Tychów, ale także bezpośrednio do Katowic. Na pewno do czasu zakończenia modernizacji Katowickiego Węzła Kolejowego, władze województwa nie biorą takiego rozwiązania pod uwagę.

Karolina Kopacz

WICIE – Miesięcznik Samorządowy Gminy Wyrzy. ISSN 1731-9501

Redakcja: Dom Kultury, ul. Pszczyńska 366, 43-176 Gostyń;

tel. (32) 325 68 14; e-mail: wicie@dkgostyn.pl;

Wydawca: Gmina Wyrzy, ul. Główna 133, 43-175 Wyrzy;

Redaktor naczelny: Karolina Kopacz;

Rada programowa: Barbara Polok, Joanna Pasierbek-Konieczny – przedstawiciele Rady Gminy Wyrzy, Zofia Syta – przedstawiciel Wójta Gminy Wyrzy, Marek Nowara – dyrektor Domu Kultury w Gostyni.

Projekt graficzny, skład DTP: Marcin Łęczycki - Fundacja MUZA DEI

Druk: MD-PROJEKT Mariusz Duda, ul. Oświęcimska 2, 43-190 Mikołów

Redakcja nie odpowiada za treść reklam, ogłoszeń i artykułów sponsorowanych. Nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania, selekcji oraz opatrywania tekstów własnymi tytułami.

Rozmawialiśmy o rewitalizacji

W ramach kolejnego etapu prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji, 2 i 3 października odbyły się spotkania z mieszkańcami Wyr i Gostyni. *Rozmawialiśmy o ich problemach, potrzebach i pomysłach zmian. Dziękujemy za udział i aktywną dyskusję* – podsumowuje Emilia Jegła z Referatu Pozyskiwania Funduszy i Rozwoju Gminy.

Mieszkańcy Gostyni wskazywali na problemy z odwodnieniem, brak komunikacji autobusowej w okolicach ul. Motyla i Drzymały, konieczność rewitalizacji kapliczek przydrożnych, brak placów zabaw i miejsca do nauki jazdy na rowerze. Uczestnicy spotkania wymienili również potrzebę organizacji wydarzeń integrujących mieszkańców Wyr

i Gostyni, pojawił się także temat zapewnienia opieki na przyszłość dla osób starszych.

Mieszkańcy Wyr zwracali uwagę głównie na konieczność poprawy bezpieczeństwa w gminie poprzez budowę chodników przy ruchliwych drogach, takich jak ul. Tysiąclecia, Zjednoczenia, czy Markiela, czy montaż luster przy wyjeździe z ul. Łabędzia, a także na ul. Puszkina. Uczestnicy spotkania wyróżnili też takie problemy, jak: zbyt mały parking oraz brak wiaty rowerowej przy szkole podstawowej, brak odpowiedniego lokalu na świetlicę środowiskową, zniszczenie rowów w związku z przebudową ul. Pszczyńskiej, brak komunikacji w okolicach końca ul. Puszkina, a także potrzebę rewitalizacji terenu sportowego przy ul. Markiela. Pojawił się również temat wyburzenia domu kultury i tego jakie funkcje ma spełniać ta przestrzeń w przyszłości, a także pomysł budowy nowej drogi.

Zgodnie z ustawą, rewitalizacja to proces zintegrowanych działań na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowanych terytorialnie, prowadzonych na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Na spotkaniu w Wyrach

Jest to jeden z dokumentów strategicznych, na podstawie którego wyznaczane są obszary, w których nasilają się zjawiska negatywne – nie tylko w obszarze infrastruktury, takie jak dziurawa droga, zaniedbany budynek, czy brak miejsc rekreacji, ale również w obszarze społecznym np. wysoki wskaźnik interwencji policji, straży miejskiej, bezrobocie, czy brak integracji wśród mieszkańców. Spotkania z mieszkańcami to, po ankiecie, kolejny krok do wyznaczenia tych obszarów, w których zaplanowane zostaną działania zmierzające do poprawy sytuacji w gminie. Kolejnym etapem tego procesu będą konsultacje społeczne. Urząd Gminy Wyr już teraz zaprasza do uczestnictwa wszystkich mieszkańców Wyr i Gostyni.

Karolina Kopacz

fot. Karolina Kopacz

Spotkanie z mieszkańcami Gostyni

Mieszkańcy gminy wsparli powodzian

W podróż do Głuchołaz 17 września wyruszyliśmy, aby dostarczyć dary dla tamtejszych mieszkańców dotkniętych powodzią. Celem tej inicjatywy było wsparcie lokalnej społeczności w trudnym czasie oraz okazanie solidarności z osobami, które w wyniku kataklizmu straciły nieraz dorobek całego życia.

Wszystkie dary zostały zgromadzone w Domu Kultury w Gostyni dzięki zaangażowaniu mieszkańców Gminy Wyr, okolicznych firm i instytucji, które chętnie wspierały tę akcję. Zebrano żywność, odzież, środki czystości oraz artykuły pierwszej potrzeby.

Podróż do Głuchołaz była pełna niepewności, czego możemy spodziewać się na miejscu. Jednak to co tam zastaliśmy przerosło nasze najgorsze wyobrażenia. Zrujnowane domy, powyrywana kostka brukowa, walające się wokół śmieci pozostawione przez cofającą się wodę oraz wszechobecne worki z piaskiem, które napotykaliliśmy już na

wiele kilometrów przed celem naszej podróży.

Jednak po dotarciu na miejsce zbiórki darów (hali głuchołaskiego GOSIR-u) można było wyczuć atmosferę wzajemnego wsparcia i pomocy. Zastaliśmy grupę kilkudziesięciu uśmiechniętych wolontariuszy, którzy swój wolny czas poświęcali na pomoc powodzianom. Po otwarciu naszego samochodu z darami do jego

Inicjatorem zbiórki był Janusz Ćmiel, pracownik Domu Kultury w Gostyni

rozładunku rzuciło się kilkanaście osób, co skutkowało tym, że dary z samochodu do tymczasowego magazynu zostały przeniesione w kilkadziesiąt sekund. Po tym natychmiast zwolniliśmy miejsce, ponieważ już czekały kolejne transporty.

Mieszkańcy Głuchołaz byli niezwykle wdzięczni za pomoc. Ich radość i uśmiechy były najlepszym dowodem na to, jak ważne są takie akcje. Wróciliśmy do Gostyni z poczuciem satysfakcji, iż każdy gest pomocy ma ogromne znaczenie, a Polacy potrafią zjednoczyć się w trudnych chwilach.

Janusz Ćmiel

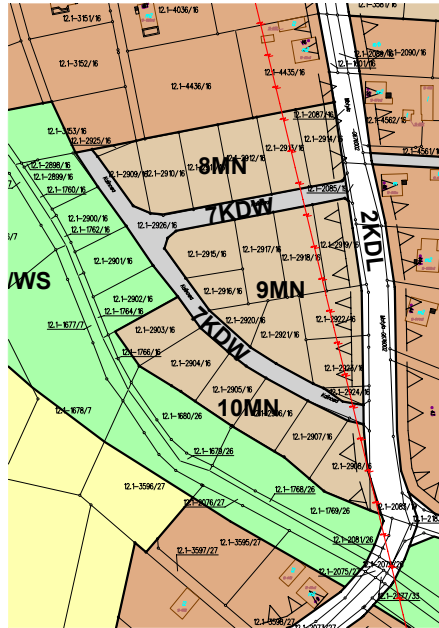

Dary zostały przekazane do punktu pomocowego zlokalizowanego na hali głuchołaskiego GOSIR-u

fot. Janusz Ćmiel

Działki do sprzedaży

Już 24 października o godzinie 9.30 w budynku pawilonu handlowego w Wyrach odbędzie się drugi przetarg na sprzedaż działek przy ul. Kalinowej w Gostyni. Aby przystąpić do przetargu, do 21 października należy wpłacić wadium w formie przelewu

bankowego na konto: Bank Spółdzielczy Tychy Nr 69 8435 0004 0000 0000 6145 0023. Szczegółowe informacje można uzyskać pod numerami telefonu 32 325 68 41 / 32 325 68 43, mailowo: grunty@wyry.pl lub na www.wyry.pl.

Urząd Gminy Wyry

Piąta sesja Rady Gminy Wyry

W Urzędzie Gminy Wyry, 26 września odbyła się piąta sesja IX kadencji Rady Gminy Wyry na lata 2024-2029.

Gośćmi posiedzenia były dyrektorki gminnych placówek oświatowych, które przedstawiły sprawozdania na temat funkcjonowania swoich jednostek w roku szkolnym 2023/2024.

Rada w trakcie posiedzenia przyjęła uchwały w sprawach: zmian w budżecie, emisji obligacji oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu, zmiany uchwały nr XXVIII/256/2021 Rady Gminy Wyry z dnia 25 marca 2021 roku w sprawie przyjęcia Planu Adaptacji Gminy Wyry do zmian klimatu do roku 2030, zmiany uchwały nr XLV/373/2022 Rady Gminy Wyry z dnia 29 września 2022 r. w sprawie powołania Gminnej Rady Seniorów w Gminie Wyry oraz nadania jej statutu.

Mieszkańcy, jak zawsze, mogli śledzić przebieg obrad na żywo dzięki transmisji na portalu wyry.esesja.pl. Wszystkie uchwały można znaleźć w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy, a także na stronie www.prawomiejskowe.pl. Nagranie całego posiedzenia Rady Gminy dostępne jest na stronie www.wyry.esesja.pl. Kolejna sesja Rady Gminy odbędzie się 24 października.

Karolina Kopacz

Odbierz worki

W Urzędzie Gminy Wyry do 20 października wydawane są bezpłatnie worki na liście w ilości 5 sztuk na nieruchomości.

Zbiórka worków z akcji „liść” odbywać się będzie spod nieruchomości jednorazowo w listopadzie zgodnie z harmonogramem

odbioru bioodpadów z dopiskiem „+ liście”.

Uwaga! Worki przysługują także osobom, które zgłosiły posiadanie kompostownika! Jednocześnie przypominamy, że w punkcie selektywnej zbiórki odpadów, bioodpady (m.in. liście, trawa, gałęzie drzew) przyjmowane są przez cały rok.

Urząd Gminy Wyry

HARMONOGRAM ZBIÓRKI ODPADÓW BIO BIO-KUCHENNYCH + BIO-ZIELONYCH

WYRY				GOSTYŃ			
ULICE:	DATY:	ULICE:	DATY:	ULICE:	DATY:	ULICE:	DATY:
BRZOSKWINIOWA		DWÓR		BRZOZOWA		BRZEŃNA	
CHABROWA		GŁÓWNA OD		BUKOWA, DĘBOWA		FITYKI	
DWORCOWA		NR 1 DO 123		DRZYMAŁY		JODŁOWA	
KASPROWICZA	8.01	ORAZ OD NR 2	9.01	CZEREŚNIOWA	15.01	KS. FR. OLMY	17.01
LAWENDOWA	5.02	DO NR 78	6.02	FR. KŁOSA	12.02	LUĆNIKÓW	14.02
LESZCZYŃOWA	4.03	KS.FR. BOJDOŁA	5.03	JARZĘBINOWA	11.03	PLK. KIELBASY	3.17.04
LEŚNICZÓWKA	8, 22.04	LABĘDZIA	9, 23.04	JESIONOWA	15, 29.04	PSZCZYŃSKA	2, 15, 29.05
PORZECZKOWA	6, 20.05	ŁADNA	7, 21.05	KALINOWA	13, 27.05	ZAJĘCZA	12, 26.06
PUSZKINA	3, 17.06	PROFIŁOWA	4, 18.06	KASZTANOWA	10, 24.06	ZALESNA	10, 24.07
RUBINOWA	1, 15, 29.07	SŁONECZNA	2, 16, 30.07	KŁONOWA, LIPOWA	8, 22.07		
WAGONOWA	12, 26.08	WIDOK	13, 27.08	MACIERZANKI	5, 19.08		
WRÓBLA	9, 23.09	ZBOŻOWA	10, 24.09	MOTYLA	2, 16, 30.09		
	7, 21.10	ZJEDNOCZENIA	8, 22.10	OBROŃCÓW ZIEMI	14, 28.10		
	4.11 +liście	MALINOWA	5.11 +liście	ŚLĄSKIEJ	18.11 +liście		
	2.12	RZEPAKOWA	3.12	SASANEK, STOKROTEK	9.12		
				WIERZBOWA			
				WIŚNIOWA			
				RYBNICKA OD NR.224			
				DO NR. 300 ORAZ OD			
				NR.309 DO NR.375			
				AKACJOWA			
				GRABOWA	16.01	KPŁ.HYBCZYŃ-	18.01
	10.01		11.01	KS. MAMZERA	13.02	SKIEGO	15.02
	7.02		8.02	LEŚNA	12.03	MIAROWA	14.03
	6.03		7.03	MAGNOLII	16, 30.04	POD LASEM	4, 18.04
	10, 24.04	ŁĄŻYSKA	11, 25.04	MIGDAŁOWA	14, 28.05	PSZCZELA	2, 16, 31.05
	8, 22.05	MAGAZYNOWA	9, 23.05		11, 25.06	SOSNOWA	13, 27.06
	5, 19.06	NA WIERZYSKO	6, 20.06	RYBNICKA	9, 23.07	TĘCZOWA	11, 25.07
	3, 17, 31.07	ORZECHOWA	4, 18.07	OD NR.1 DO NR.297	6, 20.08	W. BOJDOŁA	8, 22.08
	14, 28.08	PSZCZYŃSKA	12, 26.09	ORAZ OD NR.8	3, 17.09		5, 19.09
	11, 25.09	RÓŻANA	10, 24.10	DO NR. 222	1, 15, 29.10		3, 17, 31.10
	9, 23.10	SPOKOJNA	7, 11 +liście		19.11 +liście		21.11 +liście
	6.11 + liście	ZAWODZIE	5.12		10.12		12.12
	4.12						
ASTRÓW							
GŁÓWNA OD							
NR 133 DO 139	10.01		11.01				
ORAZ OD NR 80	7.02		8.02				
DO NR 96	6.03		7.03				
	10, 24.04	ŁĄŻYSKA	11, 25.04				
	8, 22.05	MAGAZYNOWA	9, 23.05				
	5, 19.06	NA WIERZYSKO	6, 20.06				
	3, 17, 31.07	ORZECHOWA	4, 18.07				
KOPANINY	14, 28.08	PSZCZYŃSKA	12, 26.09				
MARIELA	11, 25.09	RÓŻANA	10, 24.10				
MIODOWA	9, 23.10	SPOKOJNA	7, 11 +liście				
TYSIĄCLECIA	6.11 + liście	ZAWODZIE	5.12				
WRZOSOWA	4.12						
ZACISZE							
ZWYCIEŃTWA							

Zmiany w komunikacji autobusowej

7 października nastąpiły zmiany w funkcjonowaniu komunikacji miejskiej w związku z przebudową wiaduktu na ulicy Mikołowskiej w Katowicach. Zmiany objęły wiele linii autobusowych, z których na co dzień korzystają mieszkańcy Gminy Wyry – między innymi linię M12, 45, czy 37. 7 października weszły w życie również zmiany w obsłudze przystanków, wprowadzony został między innymi nowy przydział linii do stanowisk na przystanku Katowice Dworzec.

Przed wyjściem z domu, namawiamy każdorazowo do zapoznania się z bieżącymi komunikatami publikowanymi przez Zarząd Transportu Metropolitalnego na stronie: transportgmz.pl.

Urząd Gminy Wyry

Pracownia na miarę XXI wieku

W Szkole Podstawowej im. Bohaterów Września 1939 w Gostyni otwarto nową pracownię komputerową. Choć pomieszczenie to samo, to nic już w nim nie przypomina dawnego wystroju. Dzięki Radzie Rodziców oraz wkładowi finansowemu Fundacji Pro-Eko z gromadzonych na jej subkoncie środków wpłacanych na rzecz szkoły przez darczyńców w ramach 1,5% podatku, sala zyskała całkiem nowe wyposażenie, nowoczesne meble i aż 24 stanowiska komputerowe.

To naprawdę sala informatyczna na miarę XXI wieku, ponieważ znajdują się w niej również tablica multimedialna oraz drukarka 3D zakupione przez szkołę już wcześniej. Razem z uczniami, a także z przewodniczącą Rady Rodziców Grażyną Swadźbą-Szojda i dyrek-

W otwarciu pracowni uczestniczyły Joanna Pasierbek-Konieczny, wójt Gminy Wyry, Grażyna Swadźba-Szojda, przewodnicząca Rady Rodziców oraz Irena Piszczek, dyrektor szkoły

tor Irenę Piszczek miałam niezwykłą okazję zobaczyć nowoczesną pracownię i sprawdzić, czy wszystko w niej działa. A jeśli uczniowie

Sala została wyposażona w nowe biurka i krzesła, a także w 24 stanowiska komputerowe

wchodząc do sali mówią „wow!” – znaczy, że naprawdę jest super! – mówi Joanna Pasierbek-Konieczny, wójt gminy.

Karolina Kopacz

Zakończono remont zabytkowej kaplicy

Prace remontowe i konserwatorskie w zabytkowej kaplicy pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Gostyni, finansowane z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, zostały zakończone.

W ramach przeprowadzonych prac, wewnątrz kaplicy zostało odmalowane przy zachowaniu i odświeżeniu ozdobnych detali znajdujących się na ścianach i filarach, wyremontowana została też posadzka. Oczyszczono z farb olejnych drewniane elementy konstrukcyjne, które zostały następnie zabezpieczone preparatami ochronnymi pozwalającymi uwidocznić strukturę drewna. Wyremontowane zostały drzwi wejściowe do kaplicy, a zewnętrzna elewacja budynku została wypiaszkowana. Wymieniono parapety, rynny, oczyszczono i odmalowano kraty okienne, wymienione zostało również okrycie dachowe części niższej kaplicy. W celu zabezpieczenia ścian

budynku wykonano cokół w części niższej, dostosowując go do już istniejącego, znajdującego się wokół wyższej części obiektu. Wykonawcą prac była firma Bratex z Ćwiklic. Łączny koszt robót wyniósł 496 200 zł,

Ołtarz główny w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego, stan aktualny

a 9 938,40 zł pochodziło ze środków Gminy Wyry jako udział własny. Pozyskana przez gminę dotacja mogła być przeznaczona tylko na remont zabytków.

Ponad 100-letnia kaplica była pierwszym kościołem w Gostyni. „Dokładnie 27 sierpnia 2022 roku minęło 100 lat od momentu przełomowego dla życia religijnego mieszkańców Gostyni okresu międzywojennego. W tym dniu, 1922 roku, ksiądz Aleksander Skowroński, proboszcz z Mikołowa, poświęcił w Gostyni nową

kaplicę i odprawił w niej pierwszą mszę świętą. Droga do tego wydarzenia była jednak dość... wyboista. Napisać, że życie religijne mieszkańców Gostyni początku XX wieku było burzliwe to jak nic nie napisać. Najlepiej byłoby zwinąć parafię gostyńską, która sprawia tyle kłopotów Administracji Apostolskiej. Tak w piśmie do kurii, o Parafii Podwyższenia Krzyża Świętego napisał proboszcz woszczycki, ksiądz Andrzej Zajac. Parafianie w tym czasie byli podzieleni, a konflikt pomiędzy wschodnią i zachodnią częścią Gostyni z roku na rok narastał. 8 osób wystąpiło nawet formalnie z Kościoła Katolickiego. Pierwszy raz, kolęda u wszystkich parafian odbyła się dopiero na przełomie lat 1934/35. Budowa kościoła w Gostyni była też początkowo „samowolą” budowlaną i niewiele brakowało, a zostałyby zbudowane w zupełnie innym miejscu...”. Zachęcamy do powrotu do jednego z wcześniejszych wydań naszego miesięcznika (Nr 9/2022 (15 września – 15 października 2022), w którym pisaliśmy więcej o historii tzw. „starego kościoła”. Archiwalne numery można bezpłatnie pobrać ze strony www.wyry.pl.

Obecnie proboszczem najstarszej parafii w Gostyni jest ksiądz Henryk Nowara. Odpuść odbywa się w niej w każdą pierwszą niedzielę po 13 września.

Karolina Kopacz

Obecna kaplica, widok zewnętrzny

Czy kompleksowa termomodernizacja się opłaca?

Istotną przyczyną wysokich rachunków za ogrzewanie oraz emisję szkodliwego dymu do atmosfery w starego typu budynku jest niedostateczna lub niewłaściwa izolacja termiczna i związane z tym straty energii.

Dużo ciepła ucieka przez nieszczelne okna, źle izolowane ściany, dachy, stropy nieocieplonych piwnic i podłogi posadowione na gruncie, brak wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła oraz stare nieefektywne źródło ciepła.

Żeby ograniczyć straty ciepła, a co za tym idzie obniżyć rachunki i poprawić komfort życia, należy więc zadbać o odpowiednią izolacyjność budynków. Równie istotny jest nowoczesny, wysokosprawny i energooszczędny system grzewczy oraz prawidłowo działająca wentylacja, przez którą traci się od 30 do 60 % energii zużywanej zimą na ogrzewanie.

W budynku możemy przeprowadzić termomodernizację, która pozwoli zredukować straty ciepła do otoczenia z naszych domów. Co więcej, dokładne cele i definicja samej termomodernizacji została ujęta w Ustawie o Wspieraniu Termomodernizacji i Remontów. Zgodnie z nią, do nadrzędnych celów prac termomodernizacyjnych zalicza się: zredukowanie energii, która potrzebna jest do ogrzania domu, a także do ogrzania ciepłej wody użytkowej, zredukowanie strat energii cieplnej w budynkach, modernizację lub całkowitą zmianę źródeł energii cieplnej.

Sam zakres prac jaki należy przeprowadzić w związku z termomodernizacją, powinien być ustalony na podstawie audytu energetycznego. Należy pamiętać, że termomodernizacja to złożony proces, obejmujący wiele czynników i uwzględniający wzajemne ich powiązania. Uszczelnienie okien może spowodować kłopoty z wentylacją, a wymiana źródła ogrzewania nie będzie w pełni efektywna, jeśli nie docieplimy ścian i dachu.

Kompleksowa termomodernizacja? Wymiana nieefektywnego źródła ciepła? Czy może oba warianty? Który z nich pozwoli osiągnąć największą oszczędność oraz redukcję emisji szkodliwych substancji do atmosfery? Naukowcy z Politechniki Warszawskiej w 2018 roku podjęli wyzwanie i policzyli, jakie korzyści płyną z przeprowadzenia termomodernizacji dla właściciela budynku oraz dla środowiska. Obliczenia zapotrzebowania na ciepło wykonali dla domu jednorodzinnego, który został wybudowany w 1980 roku i posiada następujące cechy: konstrukcja murowana, powierzchnia o regulowanej temperaturze 125 m², dwie kondygnacje nadziemne (budynek całkowicie podpiwniczony), źródłem ciepła w budynku jest stary kocioł węglowy zasypany. Grzejniki nie są wyposażone

w zawory termostatyczne. Ciepła woda użytkowa jest przygotowywana w podgrzewaczu starego typu zasilanym z kotła węglowego.

Naukowcy do obliczeń przyjęli 3 warianty: pierwszy (bazowy): budynek w stanie istniejącym; drugi: wymiana nieefektywnego źródła ciepła na kocioł węglowy 5 klasy z automatycznym załadunkiem paliwa; trzeci: przeprowadzenie kompleksowej termomodernizacji wraz z wymianą kotła, dodatkowo zamontowano przy grzejnikach głowice termostatyczne oraz wymieniono zasobnik c.w.u.

Do obliczeń przyjęto dwa rodzaje paliwa: miks paliwowy dla wariantu bazowego (węgiel kamienny kostka, orzech, miał i drewno (brzoza) oraz groszek dla wariantu 2 i 3 – ceny z września 2024 roku.

I: zmierzono efekt samej wymiany starego kotła węglowego na nowy, który posiada sprawności 82%.

Okazuje się, że wymieniając kocioł na nowy 5 klasy – koszty ogrzewania wzrosły o 1 761,44 zł. Jak widać, wymiana kotła nie ma ekonomicznego uzasadnienia, jeśli nie ociepli się domu, czego efektem byłby spadek zapotrzebowania na energię. Najważniejszą korzyść w tym wariancie zyskało środowisko, gdyż zredukuje się emisję szkodliwych zanieczyszczeń do środowiska średnio o 69%.

II: przeprowadzono kompleksową termomodernizację wraz z wymianą kotła, modernizacją instalacji c.o. i c.w.u. Zdaniem naukowców, taka kompleksowa termomodernizacja domu da roczne oszczędności nie da żadna lokata w banku. A korzyści dla środowiska, są ogromne, gdyż zredukuje się emisję szkodliwych zanieczyszczeń do środowiska średnio o 89%.

Termomodernizacja domu jest kosztowną inwestycją, dlatego trzeba się do niej zabrać z dużą rozważą. Naukowcy z Politechniki Warszawskiej stanowczo odradzają termomodernizację domu polegającą na samej wymianie starego kotła na paliwa stałe. Wielki błąd popełnią też ci, którzy najpierw wymienią kocioł, a dopiero potem zabiorą się za ocieplenie budynku. Taka inwestycja to niepotrzebny wydatek na zakup urządzenia grzewczego o mocy, która po ociepleniu mogłaby być dużo mniejsza. Choć prace termomodernizacyjne mogą wydawać się bardzo kosztowne, dzięki dofinansowaniom można znacznie zredukować koszty.

Mieszkańcy Gminy Wyrę mogą skorzystać z: dofinansowania w „Czystym Powietrzu”, ulgi termomodernizacyjnej, czy dotacji celowej z budżetu Gminy Wyrę – do wymiany nieefektywnego źródła ciepła.

Po szczegółowe informacje zapraszamy do Urzędu Gminy, pokój nr 7.

Halina Płoneczka

Warianty działań usprawniających efektywność energetyczną i ograniczających emisję szkodliwych substancji na przykładzie typowego domu jednorodzinnego.

LUFCIK NA TROPIE CZYSTEGO POWIETRZA

Przygotowaliśmy dla was kilka zadań. W poszukiwaniu odpowiedzi na najbardziej nurtujące pytania dotyczące ochrony powietrza towarzyszy Wam rodzina Śląskich, którą już poznaliście.

Cześć, jestem Anita - mama w rodzinie Śląskich. Zachęcam Was do podejmowania słusznych wyborów, jeśli chodzi o szeroko pojętą ochronę środowiska. Wybieranie działań, które sprzyjają oszczędzaniu energii - to ważne sprawa. Nasze codzienne dobre wybory pozwolą zmniejszyć rachunki za energię elektryczną. W tym zadaniu poprowadź strzałki do działań, które pozwolą zaoszczędzić energię elektryczną.

EKO-QUIZ

Witam Cię serdecznie. Jestem Tata Michał - nasze codzienne dobre wybory powinny też skupić się na prawidłowej segregacji odpadów. W tym zadaniu spróbujemy posegregować odpady. Żółtym kółeczkiem zakreślić odpady, które są plastikowe lub metalowe. Niebieskim kółeczkiem papier oraz zielonym szkło. Pozostałe śmieci wrzucamy do odpadów zmieszanych.

- Zainstaluj energooszczędne oświetlenie** (Lightbulb icon)
- Wyciągnij AGD i RTF klasa energetyczna A+, A++** (Appliance icon)
- Włącz światło gdy wychodzisz z pokoju** (Lightbulb icon)
- Gdy robimy kawę/herbatę - gotujemy cały czajnik wody** (Kettle icon)
- Latem zamiast suszyć pranie w suszarce rozwieś je na zewnątrz** (Clothesline icon)
- AGD i RTF klasa energetyczna G** (Appliance icon)
- staraj się wyłączać urządzenia elektryczne i elektroniczne - nie pozostawiaj ich w trybie stand-by** (TV icon)
- W czasie świąt użyj dużo lampek, aby pięknie udekorować dom** (House icon)

Województwo Śląskie

W kolejnym numerze przedstawimy prawidłowe odpowiedzi.

Włochy kojarzą nam się z ojcem

Na przełomie maja i czerwca tego roku kontynuowaliśmy rodzinną podróż śladami pamiętnika ojca, pisanego w latach 1944-46 we Włoszech¹. Odwiedziliśmy między innymi Loreto, Bari, Materę, Rzym aby po roku znów dotrzeć do Castelfiorentino i Oliveto koto Florencji. Każda z tych miejscowości naznaczona jest historią 2. Korpusu gen. Andersa.

W tym roku po raz pierwszy dotarliśmy do Loreto. Loreto przyciąga, jak mówi działaczka polonijna – Dorotka Kulawik z Imoli. Głównym punktem świątyni jest Święty Domek. Jest to budynek z kamienia o wymiarach 8,5 m x 3,8 m x 4,1 m, z drzwiami po stronie północnej, parą drzwi od strony południowej i oknem po zachodniej. Pod koniec XIII wieku aniołowie mieli przenieść ten domek z Nazaretu do Loreto.

Niewielu odwiedzających to miejsce wie, że w czasie II wojny strażacy polscy uratowali kopułę dachu bazyliki znajdującą się nad Świętym Domkiem. Z Bazyliki Loretańskiej niedaleko już jest na cmentarz żołnierzy polskich, którzy zginęli w czasie działań 2. Korpusu na Półwyspie Apenińskim w latach 1944/45. Nie spodziewaliśmy się tego, że na cmentarzu w Loreto leży więcej żołnierzy (około 1070) niż pod Monte Cassino.

Z Loreto było już dość blisko do Bari. W stolicy Apulii chcieliśmy zobaczyć port, z którego ojciec przemieszczał się statkiem do Ankony oraz grób Królowej Bony.

Następnym ważnym miejscem podczas naszej wyprawy była Matera – położona w Regionie Basilicata. Region ten usytuowany w pobliżu portu w Bari, stanowił zaplecze logistyczne, szkoleniowe i szpitalne 2. Korpusu Polskiego. Szkoły wojskowe znajdowały się w Alessano, Ostuni oraz właśnie w Materze w budynku dzisiejszej

Mapa ilustrująca udział Wiktora Szoltyska w kampanii włoskiej Andersa

fot. materiały własne autorów

Święty Domek zwany też Domkiem Matki Bożej z niewidoczną w środku Kaplicą Matki Boskiej Loretańskiej

szkoły podstawowej im. o. Giovanniego Minozziiego. Była to szkoła podchorążych działająca w latach 1944-1946, upamiętniona w 2005 roku tablicą z inskrypcją w językach włoskim i polskim o treści:

„W tym gmachu w latach 1944-1946 znalazły gościnę szkoły podchorążych 2. Korpusu Polskiego. Dla upamiętnienia ofiary tych dzielnych żołnierzy, którzy walczyli i umierali za triumf sprawiedliwości, demokracji i wolności naszych dwóch bratnich narodów – rada miasta i mieszkańcy Materzy”.

Z punktu widzenia wędrówki śladami Wiktora, Matera to najważniejsza miejscowość w regionie Basilicata. Nie zdążyliśmy niestety pojechać do drugiego ważnego miejsca – San Basilio, gdzie ojciec we wrześniu 1944 roku po raz pierwszy założył polski mundur.

Przed San Basilio było jednak Oliveto, w którym Wiktor trzy miesiące wcześniej zrzucił mundur feldgrau. Oliveto ma teraz dla nas szczególne znaczenie, gdyż to wła-

Polski cmentarz wojenny 2. Korpusu w Loreto

śnie tam ojciec ukrywał się przed Niemcami i partyzantami włoskimi. W 80 rocznicę tego dwumiesięcznego ukrywania się ojca w zabudowaniach młyna w Oliveto, nie mogło nas tam nie być.

Klimat tegorocznej wizyty w Oliveto oraz w pobliskim Urzędzie Miejskim w Castelfiorentino bardzo trafnie opisał artykuł w lokalnej prasie², który tak oto przetłumaczyłem na język polski:

„Wizyta na zamku w Oliveto synów Wiktora – polskiego żołnierza, uciekiniera z Wehrmachtu

Wzruszająca karta historii, pełna człowieczeństwa i nadziei w tragedii II wojny

światowej. To historia Wiktora Szołtyśka, młodego Polaka, który wbrew swej woli został powołany do Wehrmachtu, a w czerwcu 1944 roku zdecydował się na ucieczkę. Po dotarciu z urlopu do Castelfiorentino, ruszył pieszo w stronę wsi San Martino, w kierunku Castello di Oliveto. Po drodze spotkał trzech młodych mężczyzn, których poprosił o pomoc, dając jasno do zrozumienia, że zdezercerował w ukryciu przed Niemcami. Cała trójka postanowiła mu pomóc i towarzyszyła mu w drodze do młyna (Molino) niedaleko Castello di Oliveto. Zarządca kompleksu zabudowań młyna, Adelindo Giorli, nie wahał się. Mimo świadomości narażania się na ogromne ryzyko (dla sie-

Ameris, jej mąż Leonello oraz synowie Wiktora – Jan i Henryk. Ameris pamięta, że Wiktora ukrywano w tzw. gołębniku, to jest w pomieszczeniu znajdującym się bezpośrednio nad napisem MOLINO

bie i swojej rodziny) przyjął go do swojego domu, ukrywając Wiktora w „gołębniku” młyna aż do przybycia wojsk aliantów. Uciekinier faktycznie przebywał tam przez całe lato, robiąc skrupulatne notatki w swoim pamiętniku, opublikowanym w 2019 roku pośmiernie przez jego dzieci.

Wczoraj rano synowie Wiktora – Jan i Henryk przyjechali do Oliveto specjalnie po to, by spotkać się z Ameris, jedną z córek Adelindo (zmarła w 1968 roku), cennym świadkiem całej sprawy. Ameris była wtedy jeszcze dzieckiem, ale wciąż pamięta tego żołnierza, a nawet korespondowała z nim aż do 1965 roku.

W zeszłym roku synowie Wiktora przyjechali do Castelfiorentino i poznali Robertę Casamonti, córkę Alighiero (jednego z trzech młodych młodzieńców spotkanych w drodze) i Eleonorę Bartalucci, wówczas trzynastoletnią członkinię jednej z trzech rodzin chłopskich (Giorli, Casamonti, Bartalucci), którzy mieszkali w zabudowaniach młyna.

W maju 2023 roku w związku z komunikatem prasowym Urzędu Miejskiego w mediach lokalnych ukazały się różne artykuły. Po przeczytaniu wiadomości i historii Wiktora mąż Ameris Giorli (Lionello Corbinelli) skontaktował się z gminą Castelfiorentino, która niezwłocznie przekazała dzieciom Wiktora adres i dane kontaktowe córki Adelindo. Stąd pomysł powrotu do Włoch, aby spotkać się z córką mężczyzny, Adelindo Giorli, który tamtego burzliwego lata 1944 roku po „ucieczce” Wiktora zapalił w życiu młodego mężczyzny promyk nadziei.

Spotkanie z córką Ameris odbyło się w Castello di Oliveto, po czym wszyscy udali się do „Molino”, gdzie Wiktor ukrywał się przed Niemcami w czerwcu i lipcu 1944 roku.

Nagrobek królowej Bony z 1593 w bazylice św. Mikołaja w Bari

W południe członkowie rodziny Wiktora zostali przyjęci w ratuszu w pobliskim Castelfiorentino przez radcę ds. współpracy międzynarodowej i panią burmistrz.

Na spotkaniu obecni byli także Sabina Spannocchi (prezes Towarzystwa Historycznego Valdelsa) i Alessio Latini (mąż Roberty Casamonti, która nie mogła przybyć na uroczystość).

Po południu synowie ponownie odwiedzili Eleonorę Bartalucci, którą poznali w zeszłym roku. Jak pamiętamy, po pobycie w Castelfiorentino Wiktor Szoltysek zaciągnął się do „3. Dywizji Strzelców Karpackich”, aby wznowić „swoją” wojnę z Niemcami, biorąc udział w ostatecznej ofensywie na Linii Gotów aż do wyzwolenia Bolonii (kwiecień 1945).

Zmarły w 1971 roku w wieku zaledwie 46 lat Wiktor Szoltysek pozostawił swoim synom dziedzictwo historii – pamiętnik, dzięki któremu pielęgnują oni pamięć o tamtych wydarzeniach, także poprzez poszukiwanie potomków ludzi z Oliveto i Castelfiorentino, którzy w 1944 roku poznali ojca.”

Jan Szoltysek i Henryk Szoltysek

Po obu stronach frontu. Dziennik śląskiego żołnierza 1943 - 1947. Wiktor Szoltysek. Opracowanie i dodane rozdziały: Jan Szoltysek. Epilog oraz rozdział „Niektórzy weterani kampanii włoskiej

Nagrobek królowej Bony z 1593 w bazylice św. Mikołaja w Bari

Wiktor Szoltysek z synem Henrykiem oraz z żoną Martą na os. Mickiewicza w Mikołowie w 1955 roku

Burmistrzynie Castelfiorentino Francesca Gianni w rozmowie z Janem Szoltysek

z powiatu pszczyńskiego: Henryk Szoltysek, Wydanie II, AA Print, 2021 dostępny w księgarni internetowej: <https://www.silesiaproggress.com/pl/p/Po-obu-stronach-frontu.-Dziennik-slaskiego-zolnierza-1943-1947/1281> oraz w sklepie „Gryfnie” w Katowicach

Źródło: Urząd Gminy Castelfiorentino – Biuro prasowe 6 czerwiec 2024: <https://www.gonews.it/2024/06/06/in-visita-a-castello-i-figli-di-wiktor-il-soldato-polacco-che-diserto-la-wehrmacht/>

O G Ł O S Z E N I E P Ł A T N E

Księgarnia Silesiabook zaprasza na spotkanie autorskie z Panem Tabletką

Budujemy
ODPORNOŚĆ W ŻŁOBKU
I PRZEDSZKOLU

środa 23.10.2024
godz. 11.00

Dom Kultury
w Gostyni
ul. Pszczyńska 366

Marcin Korczyk czyli Pan Tabletką
farmaceuta, pasjonat, autor książek i ekspert ds. naturalnych sposobów na zdrowie i odporność. Swoją wiedzę dzieli się na łamach bloga pantabletka.pl

silesiabook KSIĘGARNIA
Akademia Pana Tabletki
CERTYFIKAT DLA MAŁYCH KSIĘGARNI

Księgarnia Silesiabook jest beneficjentem programu własnego Instytutu Książki „Certyfikat dla małej księgarni”

Jesień w KKA

W Klubie Kobiet Aktywnych z Wyr, działającym w ramach domu kultury, we wrześniu działo się bardzo wiele.

Rozpoczęła się jesień, a co za tym idzie, na posesji u jednej z członkiń naszego klubu zorganizowano „Pożegnanie Lata”. Były grillowane kiełbaski i różne inne pyszności. Piękna słoneczna pogoda sprawiła, że spotkanie odbyło się w miłej i koleżeńskiej atmosferze.

Jedną z wrześniowych atrakcji była też wycieczka do Koszęcina. Zwiedziliśmy pałac

– na co dzień siedzibę zespołu Śląsk, odbyły się warsztaty wokalne, a na koniec zjedliśmy wspólny obiad. Wycieczka była bardzo udana, dowiedzieliśmy się wielu ciekawostek i zobaczyliśmy wiele ciekawych rzeczy.

A skoro przyszła jesień, to w KKA przygotowaliśmy wianki z kwiatów, które zawisną teraz w naszych domach i pełnią swoich barw będą przypominać nam o gorącym lecie.

Donata Szałaśna

Ręcznie robione wianki z pięknych, jesiennych kwiatów

Z wizytą u zespołu Śląsk w Koszęcinie

Podczas wspólnego spotkania oficjalnie pożegnaliśmy lato

fol. KKA

Spotkanie z kosmolog

Projekt „Czytaj naturę” realizowany jest przez grupę seniorów Dobry czas z Wyr. Drugim warsztatem w ramach projektu było spotkanie z kosmolog Ewą Szymańską. To był bardzo edukacyjny warsztat. Dowiedzieliśmy się wielu ciekawostek na temat pielęgnacji dłoni i poznaliśmy różne naturalne sposoby na przesuszone, szorstkie dłonie. Przekazana nam wiedza teoretyczna i praktyczna utwierdziła nas w przekonaniu, że to co naturalne, to zdrowe i bezpieczne. Dlatego pod kierunkiem pani Ewy zrobi-

liśmy sobie naturalny peeling dłoni oraz nałożyliśmy wspólnie wykonaną maseczkę odżywczą. Najciekawszym momentem było mieszanie odpowiednich naturalnych składników i witamin, z których powstał aromatyczny krem do rąk. Przełożyliśmy go do małych słoiczków, które później zabraliśmy do domu. Pozostałe słoiczki z kremem posłużą do promocji naszego projektu i będą rozdawane na seminarium końcowym wraz z ulotką „10 domowych sposobów pielęgnacji dłoni”. Każdy będzie mógł poekspe-

rymentować w domu z łatwo dostępnych składników. Ulotkę opracowaliśmy po konsultacji z Panią Ewą Szymańską. Lubimy takie spotkania zwłaszcza, gdy środki na ich realizację można zdobyć składając wniosek o małe granty. My tak zrobiliśmy i mamy satysfakcję z naszych działań dla społeczności lokalnej. Wkrótce kolejny warsztat z produkcji glicerynowego mydła, olejków eterycznych i ziół.

Jolanta Rynkiewicz-Kotwasińska

Przebieganie do 2018 r. Narodowego Planu Rozwoju – Czynnik Rozwoju Społeczności Działających w ramach Regionalnego Programu Funduszy Inicjatyw Działających BONEFIO na lata 2017-2020

Seniorzy z satysfakcją wykonywali własne kosmetyki

Warsztaty poprowadziła pani Ewa Szymańska

fol. grupa seniorów Dobry czas z Wyr

Zabawa i integracja

Ostatni dzień września był dla podopiecznych Ośrodka Rehabilitacyjno-

-Edukacyjno-Wychowawczego w Wyrach wyjątkowym dniem.

Wspieranie w sferze Społecznej, Edukacji, Wzrostu – Centrum Rozwoju Społeczności Dobrej zmiany i rozwoju Regionalnego Programu Funduszy Europejskich Dobrej zmiany na lata 2021-2023

fot. Karolina Kopacz

Nasi seniorzy mają prawdziwie Otwarte Serca

Podczas pikniku wszyscy bawili się znakomicie

Grupa nieformalna Otwarte Serca zaprosiła dzieci wraz z ich opiekunami na piknik integracyjny kończący realizację projektu „Rękawice Miłości”. Ta międzypokoleniowa zabawa i integracja odbyła się w ramach konkursu Śląskie

Lokalnie finansowanego przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach rządowego programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030. Na realizację projektu grupa otrzymała 6,5 tys. zł. W ramach inicjatywy, dla podopiecznych OREW-u, seniorzy uszyli również 25 par rękawic ochronnych oraz 25 poszewek na poduszki.

fot. Grupa nieformalna Otwarte Serca

W ramach tej inicjatywy, dla podopiecznych OREW-u, seniorzy grupy nieformalnej Otwarte Serca uszyli 25 par rękawic ochronnych oraz 25 poszewek na poduszki

Grupa radosnych, bawiących się ludzi, słyszalna była z daleka. Mijając budynek OREW-u, w oczy rzucał się prawdziwy tłum radosnych twarzy, zachęcających do wspólnej integracji. Mimo rozpoczętej już jesieni, ogród za Ośrodkiem skąpany był w słońcu. Stół uginający się pod ciężarem smakołyków, spacerujące towarzyskie alpaki, zabawy z klanzą, tańce wśród połyskujących w słońcu mydlanych baniek – to wszystko zapisze się w pamięci uczestników na długo.

Karolina Kopacz

Seniorzy zorganizowali rajd

Gminna Rada Seniorów, 10 września, zorganizowała senioralny rajd rowerowy pod hasłem „Bez las i pole na kole”. Wycieczka po leśnych zakątkach Gminy Wiry była udana, nawet pomimo ulewnej deszczu, który seniorzy napotkali na trasie. Uczestnicy wyprawy nie byli jednak zaskoczeni – każdy rowerzysta był przygotowany na trudne warunki pogodowe! Aktywni seniorzy

spod Pomnika Pamięci Żołnierzy Września 1939 w Gostyni tuż po godz. 11.00 wyruszyli w 12-kilometrową przejażdżkę, której finał odbył się w letnim ogródku w Gostyni. To już druga edycja tego senioralnego wydarzenia i wszyscy mają nadzieję, że to wydarzenie na stałe zagości w grafiku Gminnej Rady Seniorów.

Karolina Kopacz

fot. Karolina Kopacz

Inicjatorami rajdu byli członkowie Gminnej Rady Seniorów

Święto kartofla w Zagrodzie

Już po raz drugi w Zagrodzie Śląskiej w Gostyni zorganizowano Dzień Kartofla. Inicjatorami akcji, która odbyła się 18 września była Gminna Rada Seniorów. Degustacja pieczonych ziemniaków była tego dnia punktem obowiązkowym, ale nie zabrakło również gier, zabaw i oprawy muzycznej. Na uczestników czekały też pyszne słodkie wypieki przygotowane przez panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Gostyni.

Karolina Kopacz

fot. Karolina Kopacz

Dzień Kartofla był okazją do międzypokoleniowej integracji

Zwiedzamy zamki i pałace

Wyrscy seniorzy, 5 września o 9.00 rano zaczęli drugą wycieczkę z projektu „Zamki i pałace”. W pierwszej kolejności uczestnicy obejrzeli ruiny zamku w Chudowie. Zbudowany został on w pierwszej połowie XVI wieku w miejscu wcześniejszej drewnianej siedziby rycerskiego rodu Chudowskich. Tutaj na podzamczu był czas na pyszne śnia-

danie, na które seniorzy przynieśli własne przetwory, sałatki i słodkości do kawy.

Posileni udali się na sesję foto i ruszyli w dalszą drogę do Gliwic. Tam zwiedzili Pałac Piastowski i wszystkie znajdujące się tam eksponaty: brązowe i żelazne ozdoby, narzędzia i broń oraz fotografie i dokumenty. Najokazalsze były szczątki mamuta wyeksponowane w jednej z sal wystawowych. Po pałacu oprowadzała naszą grupę pani przewodnik, serwując nam dużą dawkę wiedzy historycznej.

26 września obraliśmy za obiekt zainteresowań Zamek Piastowski w Raciborzu. To piękny kompleks zamkowy, który jest najcenniejszym zabytkiem średniowiecznym w województwie śląskim! Zwiedziliśmy kaplicę, zbrojownię, skarbiec oraz wspaniałą,

historyczną, multimedialną wystawę „Górny Śląsk i Odra w średniowieczu”. Polecamy wszystkim, zarówno dużym i małym tę niezwykłą podróż w czasie. Żał było opuszczać ten obiekt, który na długo zapamiętamy bo nikt z uczestników nie odkrył dotychczas wszystkich kart tego miejsca.

Jolanta Rynkiewicz-Kotwasińska

W kaplicy zamkowej

Ruiny zamku z I połowy XVI wieku zrobiły na seniorach wrażenie

fot. grupa seniorów Dobry czas z Wyr

Wystawa „Górny Śląsk i Odra w średniowieczu”

Pogoda zdecydowanie bardziej zbliżona była do pełni lata, niż do wczesnej jesieni

Zamek Piastowski w Raciborzu to najcenniejszy zabytek średniowieczny w województwie śląskim

Seniorzy zjedli śniadanie w pięknych okolicznościach przyrodniczo-architektonicznych

Europejski Dzień Języków

Uczniowie Szkoły Podstawowej im. Bohaterów Września 1939 w Gostyni, 26 września wzięli udział w hucznych obchodach Europejskiego Dnia Języków, ustanowionego przez Radę Europy w 2001 roku. Dzień ten ma na celu promowanie nauki języków obcych, pokazania korzyści płynących ze znajomości języków, a także ukazania bogactwa kulturowego Europy.

W tym roku uczniowie uczyli to „językowe święto” przystępując do dwóch konkursów dla klas IV-VIII, zorganizowanych przez nauczycieli języków obcych. Pierwszym z nich był konkurs na najładniejszą makietę przedstawiającą zabytek lub atrakcję turystyczną europejskiego państwa. Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem dzieci i młodzieży, a efekty pracy uczniów zostały przedstawione na wystawie towarzyszącej obchodom Europejskiego Dnia Języków. Drugi konkurs polegał na opracowaniu przez każdą z klas najciekawszego stanowiska, przedstawiającego wylosowany kraj Europy. Przygotowane stanowiska przerosły najśmielsze oczekiwania. Dzieci i młodzież w imponujący sposób pokazały historię, geografię, kulturę i tradycje poszczególnych państw. Na wielu stanowiskach pojawiły się także charakterystyczne dla danego kraju potrawy oraz utwory

Projekty zrealizowane w ramach konkursu na makietę przedstawiającą zabytek lub atrakcję turystyczną europejskiego państwa

Jedno ze stoisk przedstawiających kraje Europy

muzyczne ukazujące piękno europejskich języków. Było dużo śmiechu i zabawy, ale przede wszystkim nauki. Uczniowie nie tylko udowodnili, że bardzo dobrze znają Europę i jej mieszkańców, ale również potrafili współpracować w grupie, rozwijając kreatywność i samodzielność. A oto wyniki konkursów.

Konkurs na najładniejszą makietę przedstawiającą zabytek lub atrakcję turystyczną europejskiego państwa: I miejsce ex aequo – Marcelina Piecha, kl. 4a, Gabriel Klenart-Cholewa, kl. 5c; II miejsce – Piotr Kotas, kl. 6b; III miejsce – Ewa Kłopot, kl. 4c; wyróżnienie – Emily Kałuża, kl. 4b.

Konkurs na najciekawsze stanowisko przedstawiające wylosowany kraj Europy: ex aequo –

Dania kl. 6a, Portugalia kl. 6b, Holandia kl. 7a; wyróżnienie – Finlandia kl. 4a, Hiszpania kl. 5c, Grecja kl. 7b. Gratulujemy!

Joanna Kopańska
Joanna Steczek
Marta Pryszcz

Europejski Dzień Języków obchodzono także w Szkole Podstawowej w Wyrach. W ramach tego wydarzenia, 26 września uczniowie przygotowywali ciekawostki o wylosowanych krajach europejskich. Młodszy przedstawiali je podczas lekcji języka angielskiego, a starsi wraz z wychowawcami przygotowali filmiki z ciekawymi informacjami. W tym dniu w szkole można było spotkać mieszkańców różnych krajów Europy, za których przebrali się uczniowie. Na przerwach degustowaliśmy dania przygotowane przez uczniów i ich rodziców, którym za wsparcie bardzo dziękujemy. Bawiliśmy się przy znanych i lubianych przebojach w różnych językach. Miało miejsce również konkurs na miniaturowe słynnych zabytków. Tutaj uczniowie wykazali się niezwykłą kreatywnością i dbałością o szczegóły. Uczniowie wzięli również udział w drużynowym konkursie wiedzy o krajach niemieckojęzycznych tj. Niemczech, Austrii, Szwajcarii, Belgii, Luksemburgu i Lichtensteinie. Na lekcjach j. angielskiego i niemieckiego uczniowie brali również udział w quizach Kahoot! na temat wiedzy o kulturze europejskiej. Wszyscy byli bardzo zaangażowani, świetnie się bawili i z pewnością dużo się nauczyli!

Lucyna Janota

Europejski Dzień Języków to międzynarodowe święto, którego celem jest zachęcenie Europejczyków do nauki języków obcych oraz propagowanie zalet różnorodności językowej

Tajemnice Enigmy: uczniowie odkrywają historię

Uczniowie klas 4-8 Szkoły Podstawowej w Wyrach, 10 września uczestniczyli w wyjątkowej lekcji historii – grze edukacyjnej „Rozszyfruj historię”. Tematem przewodnim gry była II wojna światowa, a rozwiązaniem zagadki – Enigma, niemiecka maszyna szyfrująca, do której kod złamali polscy matematycy: Marian Rejewski, Jerzy Różycki i Henryk Zygalski. I tym razem nasi uczniowie wcielili się w rolę przedwojennych kryptologów, odkrywając kolejne tajemnice wojennych szyfrów. Dziękujemy uczniom za zaangażowanie i liczymy, że w przyszłym roku z równie wielkim entuzjazmem zmierną się z kolejnymi wyzwaniami!

Anna Zawora

Wyrscy uczniowie we wrześniu wzięli udział w wyjątkowej grze edukacyjnej „Rozszyfruj historię”

Symbolicznego przecięcia wstęgi dokonali przedstawiciele władz obu powiatów partnerskich

Ponad setka stypendystów

106 uczniów odebrało 25 września stypendia Starosty Mikołowskiego. Wyróżnienia te przyznawane są uczniom szkół ponadpodstawowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Mikołowski. Stypendium uzyskali uczniowie, których średnia ocen wyniosła co najmniej 5,30, a także finaliści i laureaci konkursów i olimpiad na szczeblu wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym.

Najliczniejsze grono wyróżnionych reprezentowało I Liceum Ogólnokształcące im. K. Miarki, którego aż 55 uczniów znalazło się w gronie nagrodzonych, co stanowi ponad połowę wszystkich stypendystów. Wśród licealistów, pojawili się także trzej absolwenci, którzy rozpoczęli studia. Z II Liceum Ogólnokształcącego im. rotmistrza Witolda Pileckiego przyznano 13 stypendystów, a z Zespołu Szkół Technicznych 14 stypendiów. Zespół Szkół Ponadpodstawowych uzyskał pokazną liczbę wyróżnionych, aż 17 uczniów. W Ze-

spole Szkół Energetycznych i Usługowych nagrodzono 7 uczniów.

Nagrody wręczali wicestarosta Jarosław Sworzeń, członkini Zarządu Grażyna Nazar, przewodnicząca Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Promocji radna Mirosława Lewicka oraz naczelnik Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu Iwona Smorz.

Stypendyści z II LO, ZST, ZSEiU oraz ZSP z dyrektorami szkół i władzami powiatu

Nowy rok akademicki

Poniedziałkowe wykłady, kursy językowe, komputerowe i fotograficzne, warsztaty zielarskie oraz zajęcia ruchowe: joga, pilates, zumba, gimnastyka – wszystko to i jeszcze wiele innych propozycji będzie czekać w tym roku akademickim na słuchaczy Powiatowego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

30 września po raz XV zainaugurowany został rok akademicki PUTW. Uroczystość odbyła się w auli I LO im. Karola Miarki w Mikołowie i jak zawsze rozpoczęła się od pieśni „Gaudeamus igitur”, którą tym razem wykonał chór Harmonia pod dyrekcją Elżbiety Krusz.

Oficjalnego otwarcia roku akademickiego, w imieniu starosty mikołowskiego, dokonała członkini Zarządu Powiatu Grażyna Nazar. Na inauguracji nie zabrakło również władz Mikołowa i Łazisk Górnych oraz przedstawicieli organizacji senioralnych naszego powiatu m.in. Forum Seniorów i Mikołowskiej Rady Seniorów.

Maria Beczała kierownik PUTW mówiąc o nowościach przygotowanych na rok akademicki 2024/2025, wymieniła

warsztaty fotograficzne oraz wykłady, które mają być wzbogacone o nową tematykę, także tę, którą dla słuchaczy mają przygotować wykładowcy Politechniki Śląskiej, z którą PUTW nawiązała współpracę.

Patronat nad tą uczelnią dla seniorów sprawuje Śląski Uniwersytet Medyczny, który na uroczystości reprezentowały profesor Anna Brzęk, Kierownik Zakładu Fizjoterapii ŚUM oraz profesor Grażyna Markiewicz-Łoskot, która wygłosiła inauguracyjny wykład dotyczący walki z otyłością.

Inauguracja roku akademickiego odbyła się w auli I LO

30 lat partnerstwa

Od 30 lat Powiat Mikołowski współpracuje z Reńskim Powiatem Neuss. Z okazji tego jubileuszu z kilkudniową wizytą do naszego powiatu przybyła delegacja Komitetu Partnerskiego Reńskiego Powiatu Neuss na czele ze starostą Hansem-Jurgenem Petrauschke oraz wicestarostą Angelą Stein-Ulrich, przewodniczącą komitetu Partnerskiego.

Pierwszym miejscem, które odwiedzili goście z Północnej Nadrenii-Westfalii było 26 września Muzeum Miejskie w Mikołowie, w którym mogli zobaczyć stałą ekspozycję poświęconą historii Mikołowa, jak i zrekonstruowany gabinet przedwojennego burmistrza Jana Koja, dawne mieszkanie śląskie, jak i klasę szkolną sprzed lat, a także wystrój Starej Apteki. Ważnym punktem wizyty było zorganizowane 27 września w CAS Mikołów Forum Współpracy Międzynarodowej Polsko-Niemieckiej. Wydarzenie to było adresowane do przedsiębiorców i przedstawicieli samorządów z terenu Powiatu Mikołowskiego oraz Reńskiego Powiatu Neuss, a głównym celem było przedstawienie możliwości współpracy firm z obu regionów. Kontynuacją była wizyta delegacji z Neuss w firmie FPM S.A. w Mikołowie oraz udział w gali „Diamenty Powiatu Mikołowskiego”. Spotkanie komitetów partnerskich wypełniło ostatni dzień wizyty. Odbyło się ono w Śląskim Ogrodzie Botanicznym.

Uroczystość była okazją do uhonorowania osób, które w sposób szczególny przyczyniły się do kontynuowania partnerstwa obu samorządów. Starosta Mirosław Duży wręczył swemu niemieckiemu odpowiednikowi okolicznościową statuetkę, a figurki św. Barbary patronki górnictwa, która nieodłącznie związana jest ze śląską tożsamością, otrzymali poza reńskim starostą, także przewodnicząca komitetu Partnerskiego, a zarazem wicestarosta Angela Stein-Ulrich oraz dr Martin Stiller i Jakob Beyen. Strona niemiecka przekazała w darze dwie mapy, jedna przedstawia historyczne granice powiatu Neuss, a druga jego obecny kształt, co jest związane z przypadającym w przyszłym roku jubileuszem 50-lecia utworzenia tego powiatu w obecnych granicach. Tego samego dnia w Ogrodzie Czerwonym Śląskiego Ogrodu Botanicznego odsłonięto 12 odnowionych tablic z sentencjami polskich i niemieckich literatów, filozofów i polityków. Inicjatywa stworzenia pierwszej takiej ścieżki kultury oraz umieszczenia tam kolumn z wybranymi sentencjami myślicieli z obydwu państw wyszła w 2016 roku od członków Stowarzyszenia Miłośników Miasta Zons, którzy wówczas w ten sposób chcieli uczcić 70 lat na drodze Polsko-Niemieckiego pojednania oraz dwudziestolecie partnerstwa powiatów Mikołowskiego oraz Rhein-Kreis Neuss. Ścieżka wytyczona w ŚOB jest identyczna z tą, którą stworzono w Niemczech.

Dzień Przedszkolaka

Tradycyjnie 20 września w Gminnym Przedszkolu w Gostyni radośnie obchodzono Dzień Przedszkolaka. Z tej okazji

przygotowano dla wszystkich dzieci mnóstwo atrakcji. Od samego rana słychać było muzykę, dzieci brały udział w zabawach

tanecznych, zmaganiach sportowych oraz w zajęciach plastycznych. Radość i śmiech świadczyły o wspaniałej zabawie. Największą i najbardziej wyczekiwaną przez dzieci atrakcją były dmuchańce. Dmuchany zamek oraz zjeżdżalnia to coś, co dzieci lubią

fot. Kornelia Szymura-Kopiec

Kangurki na dmuchańcu

Zabawy Misiów

Spotkanie z sierżantem Hektorem

Najmłodszych uczniów Szkoły Podstawowej im. Bohaterów Września 1939 w Gostyni, 10 września odwiedzili funkcjonariusze z mikołowskiej komendy wraz z misiem Hektorem. Spotkanie miało na celu zapoznać dzieci z bezpiecznymi zachowaniami w ruchu drogowym, a także podczas pobytu w szkole i w domu. Policjanci zwrócili również uwagę na konieczność noszenia odblasków i ograniczenia zaufania względem osób obcych. Dzieci aktywnie uczestniczyły w spotkaniu i chętnie odpowiadały na zadawane przez stróżów prawa pytania.

Maria Pehl

fot. SP Gostyni

Pierwszaki z zainteresowaniem słuchały ważnych informacji

najbardziej. Nie zabrakło również drobnego upominku oraz pamiątkowych medali. Dzień Przedszkolaka to dla każdego dziecka okazja do świętowania, wesołej zabawy i czerpania radości z bycia przedszkolakiem. Życzymy naszym Przedszkolakom, by czas u nas spędzony był dla nich wspaniałą zabawą.

Kornelia Szymura-Kopiec

Narodowe czytanie

Szkoła Podstawowa w Wyrach wzięła aktywny udział w ogólnopolskiej akcji

„Narodowe Czytanie”. Dwie uczennice miały zaszczyt odczytać fragment „Kordiana” Juliusza Słowackiego, co wprowadziło wszystkich w atmosferę literackiego wydarzenia.

Uczniowie mieli również okazję zapoznać się z sylwetką polskiego wieszca oraz zgłębić jego dzieło. Dzięki tym działaniom, młodzież nie tylko poszerzyła swoją wiedzę na temat Juliusza Słowackiego, ale także miała szansę docenić jego wkład w polską literaturę.

Żaneta Śliwonik

Debata wyborcza

W Szkole Podstawowej w Wyrach, 23 września odbyła się emocjonująca debata wyborcza, w której udział wzięło sześciu kandydatów z klas 7 i 8. Uczniowie mieli okazję zaprezentować swoje pomysły i plany na przyszłość, odpowiadając na szereg pytań dotyczących funkcjonowania Samorządu Uczniowskiego. Wśród poruszonych tematów znalazły się m.in. pomysły na pierwsze kroki na stanowisku przewodniczącego oraz sposoby współpracy z samorządami klasowymi. Kandydaci musieli także odpowiedzieć na pytania o organizację szkolnych wydarzeń, akcje profilaktyczne i wsparcie uczniów w trudnych sytuacjach.

Po debacie odbyło się głosowanie, które wyłoniło nowy skład Samorządu Uczniowskiego. Przewodniczącym został Adam Sornek z klasy 8a, a jego zastępcami Franciszek Nikiel z klasy 7a oraz Lena Rajska, również z klasy 7a. Nowy samorząd zapowiada aktywną współpracę z uczniami oraz realizację ciekawych inicjatyw, które mają pozytywnie wpłynąć na życie szkolne.

Katarzyna Leśnik

fot. Żaneta Śliwonik

Akcja Narodowego Czytania stała się doskonałą okazją do kształtowania miłości do literatury i podkreślenia znaczenia klasyki w naszej kulturze

Piżamowo i sportowo

Przedsiębiorcy z Gminnego Przedszkola w Wyrach, 20 września świętowały Ogólnopolski Dzień Przedszkolaka. Najmłodszy mieszkańcy naszej gminy, uczęszczający do starego przedszkola mieli zorganizowane Piżama Party. W tym dniu chętne dzieci mogły przyjść do przedszkola ubrane w piżamkę i zabrać ze sobą swoją ulubioną poduszkę.

Sportową rozgrzewkę poprowadzili trenerzy klubu SKS Fortuna Wiry

Podczas pobytu, mogły skorzystać z wielu atrakcji m.in. bitwy na poduszki, zawodów na najdłuższy pociąg z poduszek, a na zakończenie świętowania dzieci miały zorganizowany seans filmowy z popcornem.

Z kolei przedszkolaki z nowego przedszkola, przeżyły dzień na sportowo. Świętowanie odbywało się pod hasłem „W zdrowym ciele, zdrowy duch, wie to każdy zuch”. Dzień rozpoczęliśmy od odśpiewania hymnu przedszkolaka, a następnie odbyła się krótka rozgrzewka prowadzona przez trenerów SKS Fortuna Wiry. Prowadzili oni grupowe zajęcia sportowe na przedszkolnym podwórku z przedszkolakami, były zabawy ruchowe

fol. Katarzyna Bańczyk

Piżama Party w wyrskim przedszkolu

przy muzyce oraz zabawy z chustą Klanza. Na koniec odbyło się uroczyste wręczenie medali przez panią dyrektor. Serdecznie dziękujemy trenerom z SKS Fortuna Wiry za przyjęcie zaproszenia oraz pomoc w organizacji Dnia Przedszkolaka. Uśmiechy i radość na twarzach dzieci mówiły za siebie. Każdy przedszkolak wie, że sport to zdrowie.

Katarzyna Bańczyk

Warsztaty z pierwszej pomocy

Już od najmłodszych lat warto uczyć dzieci pierwszej pomocy. Nigdy nie wiadomo kiedy ta wiedza może okazać się przydatna. 16 września uczniowie klas 1-3 szkoły w Gostyni wzięli więc udział w warsztatach profilaktycznych z udzielania pomocy przedmedycznej, prowadzonych przez straż miejską. Na początku, prowadzący przypomnieli dzieciom ważne numery alarmowe. Wy tłumaczyli również, jak komunikować się z osobą poszkodowaną, jak ocenić jej stan zdrowia i prawidłowo przeprowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową. Wszystko to oparte o ćwiczenia praktyczne na fantomach. Uczniowie bardzo chętnie brali udział w zajęciach.

Maria Pehl

fol. SP Gostyni

Uczniowie wynieśli ze spotkania dużo cennej wiedzy i umiejętności

Sprzątanie z Fundacją Nasza Ziemia

W Szkole Podstawowej w Wyrach wierzymy, że każdy z nas może przyczynić się do ochrony środowiska. Dlatego z radością, już po raz czwarty, wzięliśmy udział w corocznej akcji Sprzątania Świata, organizowanej pod patronatem Fundacji Nasza Ziemia. W tym roku hasło, które nam towarzyszyło, brzmiało: Na straży czystej Ziemi. Uczniowie klas 4-8, w drugiej połowie września, z zaangażowaniem posprzątali wyznaczone miejsca w gminie Wiry.

Ta inicjatywa to także doskonała okazja do integracji. Wspólna praca w grupach sprzyja nie tylko lepszej organizacji, ale również budowaniu więzi w naszej szkolnej społeczności.

Dziękujemy wszystkim, którzy wzięli udział w akcji! Razem możemy uczynić naszą Ziemię czystsza i piękniejszą!

Żaneta Śliwonik

Celem tego niezwykłego wydarzenia jest nie tylko oczyszczenie naszej planety, ale także edukacja na temat ochrony środowiska.

Jabłka pyszne i zdrowe

Grupa Motylki z Gminnego Przedszkola w Wyrach, 27 września świętowała Dzień Jabłka. W tym dniu wszystkie dzieci przyszły ubrane do przedszkola w kolorze czerwonym i zielonym. Każde dziecko przyniosło do przedszkola kilka jabłuszek potrzebnych do zajęć.

Przedsiębiorcy dowiedziały się skąd się biorą jabłka, jak wygląda ich budowa, jakie są odmiany jabłek na świecie oraz jak wiele ich jest. Dzieci również poznały zdrowotne właściwości tych pysznych owoców oraz produkty/potrawy jakie można zrobić z jabłek. Całą grupą wykonaliśmy sobie pamiątkowe zdjęcie. Dodatkowo dzieci otrzymały ćwiczenia grafomotoryczne i matematyczne związane z tematem dnia.

Uwieńczeniem zajęć było samodzielne wykonanie przez maluchy soku w sokowirówce ze świeżych jabłek, które przyniosły w tym dniu do przedszkola. Sok wspomógł promowanie zdrowego żywienia wśród dzieci. Zajęcia zakończyliśmy degustacją samodzielnego wykonanego napoju.

Justyna Olesz

fol. Justyna Olesz

Czy jabłka były dobre? Kolejka do soku mówi sama za siebie!

Głośno czytamy

Z okazji Ogólnopolskiego Dnia Głośnego Czytania przypadającego 29 września, biblioteka w Wyrach zorganizowała spotkania dla przedszkolaków.

27 września trzy grupy przedszkolne: Skrzaty, Jeżyki i Pszczółki uczestniczyły w spotkaniu z Marcinem Badochą – właścicielem księgarni SILESIABOOK w Gostyni. Dzieci poznały dwie pouczające historie. Pierwsza, o magicznym pudełku kolorowych kredek, ze zbioru „Opowieści o tym, co daje radość”, czyli o tym, jak dobrze być potrzebnym. Druga, o kotku Słomce, który uczył się wytrwałości, cierpliwości i radzenia sobie

z przeciwnościami losu. Pan Marcin opowiedział również o swojej pracy w księgarni, różnicach pomiędzy księgarnią, a biblioteką oraz o książkach. Pokazał dzieciom różne formy książki – duże, małe, z materiału itp., odpowiadał na ich pytania, a także przygotował dla nich małe upominki.

30 września odwiedziliśmy grupę Misiów. Przedszkolaki poznały przygody Tuptozaura z lubianej przez nich serii o dinozaurach. To bajka o tym, jak przegonić zły nastrój i przezwyciężyć złość. Bo „gdy staje dzień na głowie, coś złości Cię lub smuci, weź wdech i popatrz sercem... a wszystko się odwróci” (R. Bright „Tuptozaur”). Korzystając z okazji przypadającego w niedzielę Światowego Dnia Serca przedszkolaki poznały Misia Serduszko, który opowiedział im dlaczego źle się czuje. Dowiedziały się również jakie są najważniejsze zasady dbania o nasze zdrowie, a także poznały prostą zabawę na poranną gimnastykę. Na pamiątkę tego spotkania dzieci dostały misiowo-serduszkowe kolorowanki. Serdecznie dziękujemy za miłe spotkania.

Dorota Bukowska

Grupa Misiów poznawała przygody dinozaura Tuptozaura

Bo książka jest dobra na wszystko

Pierwsze w nowym roku szkolnym spotkanie dzieci z grupy Kangurków z teatrykiem kamishibai przebiegło w miłej i pogodnej atmosferze. Bohaterem bajki „Odważny Struś zostaje strażakiem” był struś Bartek. Podobne trochę do ptaka, a trochę do żyrafy dziwne zwierzę, początkowo budziło strach wśród mieszkańców zagrody. Z czasem okazało się, że obawy były nieuzasadnione, a swoim bohaterskim czynem zaskarbił sobie przyjaźń i szacunek pozostałych zwierząt. Przypomnieliśmy sobie o tym, że to nie wygląd stanowi o wartości drugiego człowieka. W drugiej części spotkania dzieci kreatywnie tworzyły języki z tektury oraz gałązek.

Teatryk pod tytułem „Trzy siostry” to bajka kamishibai o trzech niezwykłych siostrach, które pojawiły się w pewnej wiosce podczas srogiej zimy. W zamian za podarowaną bezinteresownie

Kamishibai to teatr obrazkowy lub inaczej teatr ilustracji.

Anna Lanuszny

Gościem biblioteki we wrześniu był pan Marcin Badocha – właściciel księgarni SILESIABOOK w Gostyni

Bajkowe spotkania czas zacząć

Od października rusza kolejny cykl spotkań dla najmłodszych dzieci „Bajkowe spotkania”. Już teraz zapraszamy do zapisów i przedstawiamy podstawowe informacje.

Bajkowe spotkania to biblioteczne zajęcia z bajką i zabawą dla dzieci dwuletnich nieobjętych edukacją przedszkolną. Na tych spotkaniach najmłodszy spotykają nowych kolegów, nawiązują przyjaźnie i integrują się z innymi dziećmi. Dzięki różnym pracom plastycznym i kreatywnym rozwijają swoje zdolności manualne. Uczestniczą w różnych zabawach ruchowych, muzycznych itp. Najmłodszy poznają także bibliotekę, jej wnętrze, zasoby i to jak wygląda tam praca. Rozwijają swoje talenty i uczą się nowych rzeczy. Będąc w grupie, często pozytywnie naśladują kolegów i koleżanki, co wpływa na ich rozwój. Każde ze spotkań dotyczy innego tematu, obchodzimy różne święta np. Dzień Pluszowego Misia, Wielkanoc, czy Dzień Kota. Bajkowe spotkania możecie na bieżąco śledzić na naszym facebooku i stronie internetowej.

Zajęcia są bezpłatne i odbywają się na zmianę, raz na dwa tygodnie o godz. 10.00 w bibliotece w Wyrach i raz na dwa tygodnie o godz. 16.00 w Gostyni (Uwaga! Ze względu na remont biblioteki w Gostyni zajęcia odbywają się w domu kultury). Jeśli jesteście zainteresowani propozycją zajęć, zapraszamy do zapisów pod numerem: 505 439 272.

Dorota Bukowska

Poznaj XVII-wiecznych mieszkańców Gostyni

„Do kościoła 4 funty wosku, Dudzinie beczkę piwa, 2 garnce gorzałki” i wszystko jasne – już po minucie czytania znajduję odpowiedź na pytanie, czy w XVII-wiecznej księdze gruntowej można w ogóle znaleźć coś zaskakującego. A to dopiero druga strona dokumentu i fragment ugody między mieszkańcami Gostyni dokładnie sprzed 371 lat.

Przytoczony zapis pochodzi z księgi gruntowej, głównej bohaterki projektu „Znalezione w archiwum”, zrealizowanego przez Dom Kultury w Gostyni. Dzięki tej niezwyklej inicjatywie przetłumaczono na współczesny język polski XVII-wieczny dokument, zawierający wpisy dotyczące kupna sprzedaży, testamentów, umów małżeńskich, dzierżaw, zastawów,

śnią w domu kultury. W dyskusji, oprócz wymienionych osób, wzięli udział także Aleksandra Matuszczyk, dyrektorka Muzeum Miejskiego w Tychach oraz Wojciech Szwiec, dyrektor Muzeum w Mikołowie.

Jakim sposobem ten prawie 400-letni dokument udało się odnaleźć? Lidia Borowian-Cyba wskazała na kilka czynników, które w tym przypadku zaistniały: dostępność w Internecie katalogów archiwów (państwowych, kościelnych, społecznych; polskich i zagranicznych), zaangażowanie dyrektora i pracowników Domu Kultury w Gostyni (pozyskanie środków na realizację projektu), współpraca z dr Rafałem Obetkonem, tłumaczem sporządzonych pismem neogotyckim dokumentów w języku czeskim i niemieckim (to on zidentyfikował odnalezioną księgę gruntową) oraz pasją poznawczą Pani Lidii i przysłowiowy tu szczęścia przy poszukiwaniach archiwalnych. Finalny efekt tych wszystkich działań każdy może w dowolnym momencie pobrać na swojego smartfona.

Pani Lidia podkreśla, że poszukując danych w katalogach, trzeba być uważnym: „na tym etapie wyświetlają się oczywiście dane wszystkich miejscowości w Polsce, noszących tę nazwę, ale trzeba wielokrotnie, docieklawie i cierpliwie je przejrzeć, nie zawężając terytorialnie do Górnego Śląska, bo czasem dokumenty potrafią *wędrować* nie tylko w czasie, ale też w przestrzeni. Kolejny etap pracy to wypełnienie rewersów (zamówień) i wysłanie ich drogą elektroniczną do właściwego archiwum oraz ustalenie terminu wizyty w czytelnii. Tę część pracy możemy wykonać w domu lub w dowolnym miejscu z dostępem do Internetu. Dopiero etap następny to prawdziwa przyгода w archiwum. Wywodzący się z łaciny z termin *archiwum*, oznacza instytucję lub miejsce przechowywania i udostępniania dokumentów historycznych i współczesnych, które nie są używane na bieżąco. Widok zbiorów, czekających w czytelnii na przejrzanie, jest dla miłośnika historii szczególnie doświad-

Lidia Borowian-Cyba przybliżyła uczestnikom konferencji kontekst historyczny powstania księgi...

...opowiedziała również o pracach nad archiwalnymi materiałami

Oryginalna księga z XVII wieku znajduje się w archiwum w Katowicach

rozliczeń, czy zabezpieczeń długów nawet sprzed 400 lat! Zawartość księgi obejmuje lata 1637-1682 czyli 45 lat, podczas których rządy w państwie pszczyńskim sprawowali kolejni przedstawiciele rodu Promnitzów. Autorem tłumaczenia jest dr Rafał Obetkon, a opis historyczny jest dziełem Lidii Borowian-Cyba. Podsumowanie projektu odbyło się 24 wrze-

Spotkanie zgromadziło w domu kultury wielu pasjonatów lokalnej historii

eniem. Z jednej strony jest to ekscytacja i ciekawość, z drugiej wyciszenie. Świadomość, że być może nikt przed nami przez kilka wieków nie dotykał kart księgi czy dokumentu, nie czytał tekstu który mamy przed sobą, jest niepowtarzalnym przeżyciem, zaś kontakt z przekazem odległych w czasie ludzi staje się namacalny. Archiwum jest źródłem emocji, ale przede wszystkim wiedzy o ludziach, ich życiu, działalności, dokonaniach. Zarówno wielkich narodów, jak też małych wspólnot lokalnych czy pojedynczych osób. Właśnie taka sytuacja ma miejsce w przypadku gostyńskiej księgi gruntowej”.

„Historia, jeżeli nie można jej ożywić przez coś, co ma dla nas osobiste zabarwienie, będzie zawsze mniej albo bardziej abstrakcyjna”, napisał Czesław Miłosz. Czego my dowiadujemy się dziś z księgi naszej miejscowości sprzed prawie 400 lat?

Poznajemy nazwiska naszych XVII-wiecznych przodków. W księdze gruntowej w latach 1637-1682 można znaleźć takie nazwiska, jak: Kurpas, Urbanek, Wrobel, Ssidlo, Raycyk, Przewoznik, Orel, Klenart, Widen, Nowoczik, Jasscek, Kasperek, Tokarz, Woydał, Szczepanik, Krol, Sobierajczik, Bieniek, Cholewa, czy Czech.

Poznaj XVII-wiecznych...

19

Co ciekawe, nie byli oni zaściankowi, utrzymywali aktywne kontakty z miejscowościami położonymi nie tylko w państwie pszczyńskim.

Najczęściej uprawiali owies, grykę, proso, żyto, len, konopie i groch. Hodowali z kolei kury, świnię, owce, krowy, woły i karpie. W Gostyni znajdowało się w tym czasie przynajmniej kilka stawów hodowlanych.

W XVII wieku w Gostyni istniał aktywnie działający samorząd wiejski. Dla utrzymania dyscypliny w osadzie panowie powoływali spośród chłopów specjalnych urzędników, wójtów. „Mieli oni władzę nad innymi chłopami, byli odpowiedzialni za utrzymanie porządku w gromadzie, organizację prac oraz pobór podatków. Była to funkcja dająca korzyści przede wszystkim prestiżowe, zyski materialne z jej sprawowania były stosunkowo niewielkie. Wójt miał prawo do części zasądzonych grzywien. Zwykle na czas pełnienia urzędu dostawał dodatkowo od jednej do dwóch mórg gruntu (1 morga - 0,6 ha) oraz zwalniano go z niektórych obowiązków: rzadziej odrabiał pańszczyznę, mógł płacić niższy czynsz, choć nie zawsze tak było. W 1640 roku

gostyński wójt ponosił takie same koszty jak inni gospodarze. Wójt miał do pomocy reprezentację gromady w postaci ławy wiejskiej, która liczyła w Gostyni trzech urzędników gromadzkich. W jej skład obok wójta wchodziło dwóch ławników, zwanych starszymi lub przysięgłymi. Wójt oraz członkowie ławy byli obecni przy sporządzaniu testamentów, pomagali przy dzieleniu gospodarstw między spadkobierców, ustalali granice między gospodarstwami, byli pełnomocnikami sierot, a także godzili skłócone strony. Ława kierowana przez wójta była również organem sądowym. Sędziami byli wójt i starsi, sądy zwoływano zależnie od okoliczności, o ich uprawnieniach decydował pan, który zatwierdzał lub odrzucał wyroki ławy. Osoby uznane za winne najczęściej skazywano na karę grzywny, a strony niezadowolone z wyroku mogły odwołać się do pana. Akta procesowe, księgi wiejskie, dokumenty określające prawa i obowiązki gromady a także pieniądze przechowywano w gospodarstwie wójta, który odpowiadał za ich bezpieczeństwo. Także sądy i ława wiejska obradowały w domu wójta, ponieważ w XVII wieku nie istniały odrębne budynki gminne”.

Na stronie znalezionewarchiwum.dkgostyn.pl dostępne jest nagranie video ze spotkania, można tam również pobrać tłumaczenie księgi wraz z komentarzem. Publikacja tego źródła ma znaczenie historyczne nie tylko

dla samej Gostyni, ale również dla badań nad historią górnośląskich wsi.

Projekt dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”.

Karolina Kopacz

35. Mistrzostwa Gminy Wyry w skata

Zakończono 35. Mistrzostwa Gminy Wyry w skata. Niekwestionowanym zwycięzcą został Teodor Ciwis, na drugim miejscu uplasował się Krzysztof Sornek, a tuż za nim Tomasz Zagórski. Klasyfikacja punktowa przedstawia się następująco:

Teodor Ciwis – 41, 203
Krzysztof Sornek – 40,598
Tomasz Zagórski – 40,256
Bogdan Chlebek – 34,121
Ludwik Miarka – 32,897

Jak zwykle do samego końca walka była bardzo zacięta. Po rozdaniu nagród i medali, dyskutowano o sekcji i rozgrywkach ligowych. Obecnie gramy w II lidze (w środku tabeli). Do zakończenia pozostały 2 kolejki. Zapraszamy na nasze turnieje we wtorki o godz. 17.00 do Domu Kultury w Gostyni.

Teodor Ciwis

W dyskusji wzięli udział dr Rafał Obetkon, Lidia Borowian-Cyba, Aleksandra Matuszczyk, Wojciech Szwiec oraz Marek Nowara

Wspomnienie

W wieku 79 lat zmarł Rudolf Szaforz, który przez ponad trzy dekady prowadził najpierw zespół Gostynianki, a później wraz z Teresą Czempas także zespół dziecięcy Mali Gostynianie. Pan Rudolf przez 20 lat był pracownikiem naszego domu kultury. Rodzinie i najbliższym składamy szczerze wyrazy współczucia.

Zespół domu kultury

Sp. Rudolf Szaforz w 2020 roku podczas realizacji filmu z serii „Znane miejsca nieznanie historie”

Wraz z zespołem Gostynianki w 1982 roku podczas uroczystości prymicyjnych

Najlepsi z najlepszych – Krzysztof Sornek, Teodor Ciwis oraz Tomasz Zagórski